

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Історичний факультет

Затверджено
Декан історичного факультету
 Іван ПАТРИЛЯК

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
за спеціальністю 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство**

Київ 2021

Положення про проведення практик здобувачів освіти історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка спеціальності 027 Музезнавство, пам'яткознавство.

Укладачі:

Іванисько Світлана Іванівна, к.і.н., асистент кафедри археології та музезнавства історичного факультету, гарант освітньої програми «Музезнавство, пам'яткознавство» першого (бакалаврського) рівня освіти
Шидловський Павло Сергійович, к.і.н., доцент кафедри археології та музезнавства гарант освітньої програми «Музезнавство, пам'яткознавство» другого (магістерського) рівня освіти

Схвалено

Науково-методичною комісією історичного факультету
Протокол № 3 від «23» березня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії (Наталія ТЕРЕС)

Затверджено

Вченою радою історичного факультету
Протокол № 11 від «24» березня 2021 р.

Голова Вченої ради (Іван ПАТРИЛЯК)

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	4
2. Види, мета і зміст практик	4
3. Науково-методичне забезпечення практик	15
4. Бази практики	15
5. Організація і керівництво практикою	16
6. Підведення підсумків практики.....	17
7. Матеріальне забезпечення практики.....	17
ДОДАТКИ.....	18
Археологічний щоденник.....	18
Звіт про проходження музейно-архівної практики.....	20
Звіт про проходження краєзнавчо-пам'яткознавчої практики	22
Звіт про проходження музейної практики	24

1. Загальні положення

1.1. Положення підготовлене на основі чинного Закону України «Про вищу освіту», «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (введено в дію наказом ректора № 716-32 від 31 серпня 2018 року), «Положення про проведення практики студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка» (затверджено розпорядженням ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка № 16 від 23 березня 2007 р.), Стандарту вищої освіти спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство за першим (бакалаврським) рівнем (Наказ МОН № 566 від 24.04.2019 р.), Стандарту вищої освіти спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство за другим (магістерським) рівнем (Наказ МОН № 369 від 04.03.2020 р.).

1.2. Практики студентів є невід'ємною складовою процесу підготовки здобувачів освіти історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Проходження практик є обов'язковим для всіх здобувачів, що навчаються з відривом від виробництва за будь-якою освітньою програмою спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство.

1.3. Даним Положенням регулюються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків усіх видів практик здобувачів освіти історичного факультету спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство.

2. Види, мета і зміст практик

2.1. Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», залежно від спрямованості та умов проведення, специфічних для конкретного фаху цілей, практики поділяють на такі види:

- навчальна (тренінг, екскурсійно-оглядова, ознайомча, технологічна, навчально-виробнича тощо), під час якої здобувач під постійним керівництвом викладача у складі групи або індивідуально вирішує навчальні завдання;

- виробнича (асистентська, переддипломна, науково-дослідна, технологічна тощо), під час якої здобувач повністю або частково виконує функціональні обов'язки працівника відповідного фаху та рівня та вирішує реальні завдання. Структура виробничої практики залежить від змісту практичного навчання та має забезпечити виконання основних професійних функцій тих посад, на які може претендувати здобувач після здобуття відповідного освітнього ступеня.

Перелік видів практик конкретної Освітньої програми, їх зміст, форми, тривалість, терміни проведення, форми оцінювання визначено в описі Освітньої програми та навчальному плані ОП, на основі яких складаються Робочі навчальні програми практик.

Практичну підготовку здобувачів освіти проводять із врахуванням компетентнісного підходу на обладнаних відповідним чином базах практики

Університету, в органах державної влади, у наукових установах, на підприємствах, в організаціях, у закладах освіти та культури України та інших країн, в експедиційному чи екскурсійному режимі без стаціонарного місця базування.

Організацію практичної підготовки регламентують Положення про проведення практики студентів, інші нормативні документи Університету.

Навчальні практики можуть бути проведені у формі експедицій та багатоденних екскурсій за умови організації баз практики з дотриманням усіх необхідних санітарно-гігієнічних норм.

2.2. Метою практик є практичне закріплення здобувачами освіти теоретичних знань, набуття професійних і загальних компетентностей:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність планувати та управляти часом;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді;
- здатність до міжособистісної взаємодії;
- здатність працювати автономно;
- здатність розробляти проєкти та управляти ними;
- здійснення безпечної діяльності;
- здатність виявляти ініціативу та підприємливість;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;

а також передбачає:

- оволодіння здобувачами освіти сучасними методами, формами організації і засобами праці в галузі;
- формування у здобувачів освіти професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи у реальних ринкових і виробничих умовах;
- виховання потреби систематично оновлювати свої знання й застосовувати їх у практичній діяльності;
- розвиток навичок науково-дослідної роботи та вирішення прикладних завдань;
- формування навичок командної роботи;
- підвищення здатності до працевлаштування;
- отримання здобувачем освіти досвіду роботи, що необхідний для присвоєння професійної кваліфікації.

2.3. Послідовність проведення практик на історичному факультеті спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство забезпечує одержання необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до вимог практичної

підготовки для першого (бакалаврського) рівня освіти - навчальна та виробничі практики, другого (магістерського) рівня освіти - виробничі асистентська та науково-дослідна практики. Планування практик регулюється навчальним планом підготовки фахівців відповідної освітньої програми. Форми, строки та місце проведення практики щорічно затверджується наказом ректора.

2.4. Відповідно до Опису освітньої програми та навчального плану, затверджених 2021 року, практична підготовка фахівців ОР «бакалавр» спеціальності Музеєзнавство, пам'яткознавство передбачає археологічну навчальну, музейно-архівну виробничу, краєзнавчо-пам'яткознавчу виробничу, музейну виробничу практики.

2.4.1. На першому році навчання здобувачів ОР «бакалавр» спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство запланована археологічна навчальна практика.

Археологічна практика передбачає формування у здобувачів дбайливого ставлення до пам'яток історії та культури, їх раціонального використання.

Головні завдання археологічної навчальної практики:

- практичне закріплення та поглиблення теоретичних знань, які були отримані під час вивчення курсів «Археологічні пам'ятки», «Преісторія України»;
- ознайомлення здобувачів з тими розділами навчальних дисциплін, повноцінне опанування якими не можливе в аудиторіях, потребує спостережень;
- надбання навичок пошуку та досліджень різних типів археологічних пам'яток;
- опанування на практиці методикою польових та камеральних робіт під час археологічних розвідок та розкопок;
- ознайомлення з правилами ведення основних видів польової документації;
- формування навичок основ забезпечення життєдіяльності у польових умовах;
- виховання навичок самостійної роботи здобувачів.

Після проходження археологічної навчальної практики у здобувачів формуються наступні

загальні та фахові компетентності:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
 - здатність оцінювати найважливіші події та явища української історії у контексті світової історії;
 - здатність працювати з різними видами джерел і матеріалів, застосовувати основні методи дослідження та консервації музейних предметів;
- та програмні результати навчання:
- аналізувати й узагальнювати історико-культурний матеріал у певній системі;

- виконувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та представляти результат вчасно;
- досліджувати та інтерпретувати історико-культурну інформацію музейних предметів, об'єктів культурної спадщини, природних пам'яток;
- дотримуватися галузевих нормативів охорони праці, контролювати дотримання правил техніки безпеки та протипожежної безпеки в професійній діяльності.

Тривалість археологічної навчальної практики становить 2 тижні (3 кредити ЄКТС).

Практика проводиться на базі археологічних експедицій кафедри археології та музеєзнавства історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка або в експедиціях інших установ, що проводять самостійні археологічні дослідження. Студенти-практиканти працюють у складі експедицій, що укомплектовані спеціалістами, які володіють методикою польових досліджень. В особливих випадках, за погодженням з адміністрацією факультету, дозволяється проходження практики за індивідуальним планом. Методичне забезпечення практики здійснює кафедра археології та музеєзнавства історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Склад викладачів та допоміжного персоналу практик формується відповідно до пункту 5 цього Положення.

Під час практики кожний студент-практикант є членом колективу експедиції. Він повинен повністю виконувати завдання, передбачені програмою практики, забезпечувати ретельність та високу якість виконання робіт, неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку та техніки безпеки, систематично вести щоденник та своєчасно скласти звіт про проходження практики.

2.4.2. На другому році навчання здобувачів ОР «бакалавр» спеціальності 027 «музеєзнавство, пам'яткознавство» запланована музейно-архівна виробнича практика.

Музейно-архівна практика передбачає ознайомлення здобувачів з основними видами рухомих пам'яток (музейними та архівними джерелами) та специфікою роботи установ, що забезпечують збереження та вивчення цих пам'яток.

Головні завдання музейно-архівної виробничої практики:

- практичне закріплення та поглиблення теоретичних знань, які були отримані під час вивчення курсів «Вступ до фаху», «Історія музейної та пам'яткоохоронної справи в Україні та світі», «Правове регулювання музейної галузі», «Охорона пам'яток України: теорія та практика», «Профільні групи музеїв», «Освітня діяльність музеїв», «Сучасні інформаційні технології в галузі музеєзнавства, пам'яткознавства» тощо;
- оволодіння здобувачами сучасними методами, формами організації та засобами праці музейних та архівних установ;

- формування професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи у виробничих умовах;
- набуття практичних навичок музейної та архівної роботи;
- формування вмінь дослідницької роботи, опису, визначення цінності, зберігання рухомих пам'яток – музейних та архівних джерел;
- оволодіння навичками раціонального пошуку, відбору архівних документів та музейних предметів;
- формування розуміння музейних та архівних предметів як першоджерел, усвідомлення унікальності рухомої культурної спадщини;
- ознайомлення з методикою використання рухомих пам'яток у науково-дослідній, освітній та популяризаторській діяльності.

Після проходження музейно-архівної виробничої практики у здобувачів формуються наступні

загальні та фахові компетентності:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
 - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
 - здатність до експозиційної, науково-фондової, культурно-просвітницької діяльності на основі професійно профільованих знань;
 - здатність працювати з різними видами джерел і матеріалів, застосовувати основні методи дослідження та консервації музейних предметів;
 - уявлення про основні етапи, тенденції та перспективи розвитку, механізми й напрямки діяльності музейних закладів;
- та програмні результати навчання:
- виконувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та представляти результат вчасно;
 - дотримуватись чинного законодавства у галузі музеєзнавства та охорони пам'яток історії та культури, здійснювати аналіз вітчизняного законодавства з метою визначення його відповідності міжнародним зобов'язанням України у сфері охорони пам'яток, музейної діяльності; визначати основні засади щодо ввезення, вивезення, передачі права власності на культурні цінності відповідно до ратифікованих Україною Конвенцій ЮНЕСКО;
 - класифікувати музейні предмети за типами, родами і видами джерел та скласти облікову картку, володіти практичними навичками складання описів музейних предметів та колекцій;
 - дотримуватися галузевих нормативів охорони праці, контролювати дотримання правил техніки безпеки та протипожежної безпеки в професійній діяльності;
 - володіти практичними навичками різних напрямків музейної діяльності.

Тривалість музейно-архівної виробничої практики становить 3 тижні (3 кредити ЄКТС).

Поставлені завдання та мета практики реалізуються шляхом групового та самостійного вивчення роботи баз практики і виконання кожним здобувачем в реальних умовах навчальних та виробничих завдань.

Практика проводиться в музейних та архівних установах України (або інших країн). Методичне забезпечення практики здійснює кафедра археології та музеєзнавства та кафедра архівознавства та спеціальних галузей історичної науки історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Склад викладачів та допоміжного персоналу практик формується відповідно до пункту 5 цього Положення.

Під час практики кожний студент-практикант є членом колективу музейної та архівної установи. Він повинен повністю виконувати завдання, передбачені програмою практики, забезпечувати ретельність та високу якість виконання робіт, неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку та техніки безпеки, своєчасно скласти звіт про проходження практики.

2.4.3. На третьому році навчання здобувачів ОР «бакалавр» спеціальності 027 «музеєзнавство, пам'яткознавство» запланована краєзнавчо-пам'яткознавча виробнича практика.

Краєзнавчо-пам'яткознавча практика передбачає ознайомлення студентів з основними видами нерухомих пам'яток та специфікою їх використання та збереження.

Головні завдання краєзнавчо-пам'яткознавчої виробничої практики:

- практичне закріплення та поглиблення теоретичних знань, які були отримані під час вивчення курсів «Вступ до фаху», «Археологічні пам'ятки», «Історія музейної та пам'яткоохоронної справи в Україні та світі», «Охорона пам'яток України: теорія та практика», «Туристичні ресурси України», «Теорія та практика екскурсійної діяльності», «Історико-культурний туризм», «Джерелознавство (рухомі та нерухомі пам'ятки)», «Історико-культурні заповідники» тощо;
- ознайомлення з основними формами краєзнавчого руху;
- вивчення системи та специфіки діяльності пам'яткоохоронних установ та заповідників;
- ознайомлення з туристичною інфраструктурою регіону;
- формування у здобувачів навичок зі збору та систематизації інформації про об'єкти культурної спадщини;
- оволодіння навичками популяризації пам'яток історії та культури в екскурсійній та туристичній діяльності.

Після проходження краєзнавчо-пам'яткознавчої виробничої практики у здобувачів формуються наступні

загальні та фахові компетентності:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній

системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

- здатність забезпечувати ефективне використання та популяризацію об'єктів історико-культурної та природної спадщини відповідно до пам'яткоохоронного законодавства; та програмні результати навчання:
- виконувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та представляти результат вчасно;
- досліджувати та інтерпретувати історико-культурну інформацію музейних предметів, об'єктів культурної спадщини, природних пам'яток;
- проводити наукове дослідження нерухомих пам'яток та визначати розмір та значення їх історико-культурної цінності;
- визначати туристичний потенціал пам'яток історії та культури.

Тривалість краєзнавчо-пам'яткознавчої виробничої практики становить 3 тижні (3 кредити ЄКТС).

Поставлені завдання та мета практики реалізуються шляхом групового та самостійного вивчення роботи баз практики і виконання кожним здобувачем в реальних умовах навчальних та виробничих завдань.

Краєзнавчо-пам'яткознавча практика передбачає відвідання та аналіз історико-культурних пам'яток, природних об'єктів України та світу, вивчення їх використання та туристичного потенціалу. Базами краєзнавчо-пам'яткознавчої практики можуть виступати органи державної та місцевої влади, що регулюють діяльність у сфері охорони культурної спадщини, наукові та музейні установи, краєзнавчі спілки, заклади вищої освіти, заповідники, організації туристичної сфери та ін.

Методичне забезпечення практики здійснює кафедра археології та музеєзнавства та кафедра етнології та краєзнавства історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Склад викладачів та допоміжного персоналу практик формується відповідно до пункту 5 цього Положення.

Під час практики кожний студент-практикант є членом робочого колективу. Він повинен повністю виконувати завдання, передбачені програмою практики, забезпечувати ретельність та високу якість виконання робіт, неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку та техніки безпеки, своєчасно здати текст оглядової екскурсії або інформаційної довідки, скласти звіт про проходження практики.

2.4.4. На четвертому році навчання здобувачів ОР «бакалавр» спеціальності 027 «музеєзнавство, пам'яткознавство» запланована музейна виробнича практика.

Музейна практика передбачає отримання здобувачами навичок музейної роботи, які необхідні в подальшій професійній діяльності.

Головні завдання музейної виробничої практики практики:

- практичне закріплення та поглиблення теоретичних знань, які були отримані під час вивчення усіх курсів музеєзнавчого напрямку протягом 1-7 семестрів, зокрема, «Вступ до фаху», «Історія музейної та пам'яткоохоронної справи в Україні та світі», «Правове регулювання музейної галузі», «Профільні групи музеїв», «Теорія та практика екскурсійної діяльності», «Освітня діяльність музеїв», «Сучасні інформаційні технології в галузі музеєзнавства, пам'яткознавства», «Експозиційна робота музеїв», «Сучасні музейні комунікації та популяризація культурної спадщини», «Фондова робота в музеях», «Науково-дослідна робота в музеях» тощо;
- ознайомлення здобувачів з основними принципами функціонування музейної системи України;
- оволодіння здобувачами сучасними методами, формами організації та засобами роботи музейних установ;
- формування професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи у виробничих умовах;
- набуття практичних навичок музейної діяльності (екскурсійна, експозиційна, фондова робота та ін.);
- оволодіння методикою науково-дослідної роботи з використанням музейних предметів як першоджерел;
- ознайомлення з методикою використання музейних предметів у екскурсійній, освітній та експозиційній роботі.

Після проходження музейної виробничої практики у здобувачів формуються наступні

загальні та фахові компетентності:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі музейної справи і охорони пам'яток, що передбачає застосування певних теорій та методів музеєзнавства, пам'яткознавства і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до експозиційної, науково-фондової, культурно-просвітницької діяльності на основі професійно профільованих знань;
- здатність забезпечувати обслуговування відвідувачів
- уявлення про основні етапи, тенденції та перспективи розвитку, механізми й напрямки діяльності музейних закладів;
- та програмні результати навчання:
- виконувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та представляти результат вчасно;
- дотримуватись чинного законодавства у галузі музеєзнавства та охорони пам'яток історії та культури, здійснювати аналіз вітчизняного законодавства з метою визначення його відповідності міжнародним зобов'язанням України у сфері охорони пам'яток, музейної діяльності;

визначати основні засади щодо ввезення, вивезення, передачі права власності на культурні цінності відповідно до ратифікованих Україною Конвенцій ЮНЕСКО;

- дотримуватися галузевих нормативів охорони праці, контролювати дотримання правил техніки безпеки та протипожежної безпеки в професійній діяльності;
- володіти практичними навичками різних напрямків музейної діяльності.

Тривалість музейної виробничої практики становить 3 тижні (3 кредити ЄКТС).

Поставлені завдання та мета практики реалізуються шляхом групового та самостійного вивчення роботи баз практики і виконання кожним здобувачем в реальних умовах навчальних та виробничих завдань.

Практика проводиться в музейних установах України (або інших країн). Методичне забезпечення практики здійснює кафедра археології та музеєзнавства історичної науки історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Склад викладачів та допоміжного персоналу практик формується відповідно до пункту 5 цього Положення.

Під час практики кожний студент-практикант є членом колективу музейної установи. Він повинен повністю виконувати завдання, передбачені програмою практики, забезпечувати ретельність та високу якість виконання робіт, неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку та техніки безпеки, своєчасно скласти звіт про проходження практики.

2.5. На другому році навчання здобувачів ОР «магістр» спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство заплановані асистентська та музейна науково-дослідна практика.

2.5.1. *Асистентська практика* передбачає набуття здобувачами практичних навичок та досвіду викладацької роботи, необхідних для викладання дисципліни за профілем набутої спеціальності у закладах вищої освіти після отримання освітньо-кваліфікаційного рівня магістра.

Головні завдання асистентської виробничої практики:

- практичне закріплення та поглиблення теоретичних знань, які були отримані під час вивчення курсів «Психологія та педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача», «Методика викладання в закладах вищої освіти» тощо;
- оволодіння методологією педагогічної діяльності;
- якісна підготовка до професійної педагогічної діяльності;
- оволодіння сучасними методами викладання;
- опанування методики проведення різних видів навчальних занять;
- оволодіння комунікативними вміннями, необхідними для спілкування зі студентами та викладачами.

Після проходження асистентської виробничої практики у здобувачів формуються наступні

загальні та фахові компетентності:

- здатність виявляти ініціативу та підприємливість;

- здатність провадити науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти
та програмні результати навчання:
- розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни в закладах вищої освіти.

Тривалість асистентської виробничої практики становить 4 тижні (6 кредитів ЄКТС). Проходження практики відбувається за індивідуальними планами практики при випускаючих кафедрах у відповідності до робочих програм навчальних дисциплін.

Практика проводиться в закладах вищої освіти України та інших країн. Методичне забезпечення практики здійснює кафедра археології та музеєзнавства історичної науки історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Склад викладачів та допоміжного персоналу практик формується відповідно до пункту 5 цього Положення.

Під час практики кожний студент-практикант є членом колективу закладу вищої освіти. Він повинен повністю виконувати завдання, передбачені програмою практики, забезпечувати ретельність та високу якість виконання робіт, неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку та техніки безпеки, з повагою ставитись до здобувачів освіти, своєчасно скласти звіт про проходження практики.

2.5.2. Науково-дослідна практика проводиться перед виконанням кваліфікаційної роботи і є підсумковою ланкою практичної підготовки здобувачів. Під час музейної науково-дослідної практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з фахових дисциплін, завершується формування бази фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи та складання державних іспитів.

Головні завдання музейної науково-дослідної практики:

- практичне закріплення та поглиблення теоретичних знань, які були отримані під час вивчення курсів «Загальна та спеціальна музеологія», «Менеджмент і маркетинг в музейній справі», «Музейна педагогіка», «Наукова організація фондів музею», «Музейний та виставковий дизайн», «PR та реклама в галузі музеєзнавства, пам'яткознавства», «Новітні технології в галузі музеєзнавства, пам'яткознавства» тощо;
- ознайомлення з принципами функціонування музейної системи України та основними формами роботи музейних закладів;
- ознайомлення з організацією музеїв в Україні, напрямками та формами їх роботи щодо комплектування, обробки, систематизації, обліку, зберігання та використання музейних експонатів;
- отримання навичок музейної роботи;
- оволодіння навичками раціонального пошуку, відбору, аналітичної і синтетичної критики музейних предметів;
- опанування методики використання музейних предметів у науково-дослідній, навчально-виховній та науково-популяризаторській роботі за професійною спрямованістю;

- ознайомлення на практиці з основними напрямками науково-фондової роботи музеїв (наукове вивчення та опис музейних предметів, облікова робота, зберігання музейних предметів);
- ознайомлення з основними методами створення музейних експозицій, етапами їх створення та правилами складання проектної документації;
- отримання практичного досвіду в галузі здійснення музеями культурно-просвітницької роботи (проведення екскурсій та інших форм діяльності);
- оволодіння навичками управлінської, маркетингової та планово-економічної діяльності музейної установи.

Після проходження музейної науково-дослідної практики у здобувачів формуються наступні

загальні та фахові компетентності:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у музеєзнавстві, пам'яткознавстві при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;
 - здатність виявляти ініціативу та підприємливість;
 - здатність використовувати на практиці основи чинного законодавства у галузі музейної справи та охорони пам'яток історії та культури;
 - здійснення науково-дослідної, науково-педагогічної, управлінської діяльності;
 - здатність до науково-фондової роботи, комплектування, обліку, обробки і класифікації, забезпечення збереження музейних колекцій;
 - здатність розвивати соціальне усвідомлення ролі культурної спадщини;
 - знання сучасних тенденцій комерційної, соціальної, виставкової, фондової діяльності музеїв;
- та програмні результати навчання:
- знати нормативно-правову базу музейної та пам'яткоохоронної справи, визначену вітчизняним та міжнародним законодавством, дотримуватись вимог професійної етики;
 - застосовувати ефективні методи та технології проектування та модернізації музейних і пам'яткоохоронних установ відповідно до вимог споживачів і законодавства, чинних стандартів та технічних умов;
 - застосовувати на практиці методи аналізу діяльності музейної установи для оцінки проблем та їх вирішення, створювати та просувати музейний продукт, приводити послуги установи у відповідність до вимог сучасного ринку;
 - проводити дослідну роботу з вивчення та атрибуції музейних предметів і колекцій, визначати історичну, наукову та інформаційну цінність музейного предмету.

Тривалість музейної виробничої практики становить 4 тижні (6 кредитів ЄКТС).

Поставлені завдання та мета практики реалізуються шляхом групового та самостійного вивчення роботи баз практики і виконання кожним здобувачем в реальних умовах навчальних та виробничих завдань.

Практика проводиться в музейних установах України (або інших країн). Методичне забезпечення практики здійснює кафедра археології та музеєзнавства історичної науки історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Склад викладачів та допоміжного персоналу практик формується відповідно до пункту 5 цього Положення.

Під час практики кожний студент-практикант є членом колективу музейної установи. Він повинен повністю виконувати завдання, передбачені програмою практики, забезпечувати ретельність та високу якість виконання робіт, неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку та техніки безпеки, своєчасно скласти звіт про проходження практики.

3. Науково-методичне забезпечення практик

3.1. Зміст практик, види і обсяги навчального навантаження здобувачів під час практик визначаються Робочими навчальними програми практик (РНП), які розробляються кафедрами спільно з гарантами освітніх програм згідно з навчальним планом, рекомендуються науково-методичної комісією історичного факультету та затверджуються Вченою радою факультету і є основними методичними документами для здобувачів та керівників практик.

Зміст РНП повинен відповідати даному Положенню, наказам ректора, рішенням Вченої ради Університету та Вченої ради історичного факультету щодо практик здобувачів, опису освітньої програми, навчальному плану за ОП і кваліфікаційній характеристиці фахівців. Основними завданнями РНП є планування та регламентація діяльності здобувачів та викладачів на даний період навчального процесу.

3.2. Кафедри, на які покладене керівництво практиками, повністю відповідають за рівень організації та проведення практик, а також науково-методичне забезпечення практик: укладають та періодично оновлюють методичні посібники, навчальні матеріали тощо.

3.3. Навчально-методичні матеріали, що забезпечують практику затверджуються Вченою радою історичного факультету.

4. Бази практики

4.1. Практики історичного факультету проводяться на стаціонарних та напівстаціонарних базах, а також в експедиційному режимі за умови організації баз практики із дотриманням усіх необхідних санітарно-гігієнічних норм.

4.2. Базами практик можуть бути навчальні, виробничі та наукові підрозділи Київського національного університету імені Тараса Шевченка та іншого закладу вищої освіти, органи державної та місцевої влади, що

регулюють діяльність у сфері охорони культурної спадщини, наукові, музейні та архівні установи, заповідники та інші організації та підприємства, що відповідають змісту практики та мають необхідні умови для проведення фахової практики.

4.3. Залежно від виду практики бази можуть використовуватись здобувачами як колективно, так і індивідуально.

5. Організація і керівництво практикою

5.1. Відповідальність за організацію, проведення і контроль практик за спеціальністю 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство покладається на декана історичного факультету та завідувача кафедри археології та музеєзнавства. Загальне керівництво практиками зараховується до педагогічного навантаження згідно з нормами часу для планування й обліку навчальної роботи.

5.2. Основними обов'язками відповідальних за практику є:

- проведення підготовчої роботи щодо організації практики, розробка та укладання угод з базами практики;
- звітування на кафедрі та/або Вченій раді історичного факультету про стан та перспективи проведення практик;
- своєчасне складання наказів, змін до наказів та звітів з практик;
- контроль за організацією та проведенням настановних конференцій та захистів звітів.

5.3. Основними обов'язками керівника практики є:

- загальне керівництво практикою – організація навчального процесу по практиці, проведення інструктажу з техніки безпеки;
- розробка та вдосконалення робочої навчальної програми практики, а також інших навчально-методичних та звітних документів;
- організація та проведення настановної конференції та захисту звітів;
- надання здобувачам необхідних документів для проходження практики;
- здійснення контролю за проходженням здобувачами практик;
- звітування про проведення практики на кафедрі та перед відповідальним.

5.4. До проведення практики можуть бути залучені викладачі та науково-допоміжний персонал, кваліфікація яких відповідає виду та змісту практики. Викладачі та науково-допоміжний персонал зобов'язані:

- здійснювати керівництво групами згідно педагогічного навантаження;
- виконувати розпорядження керівника практики та відповідального за практику;
- дотримуватись правил техніки безпеки при проведенні практики.

5.5. Здобувачі під час проходження практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- пройти інструктаж з правил техніки безпеки під час проходження практики;
- у повному обсязі виконувати завдання, передбачені програмою практики;

- суворо дотримуватись правил перебування на базі практики та техніки безпеки;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно подавати необхідні звітні документи та скласти залік із практики.

6. Підведення підсумків практики

6.1. Звітні матеріали про проходження практики захищаються здобувачами особисто в кінці терміну практики або в терміні, вказані в наказі про проходження практики. Оцінка отримана на захисті є кінцевою та перескладанню не підлягає. Здобувачі, які отримали незадовільні оцінки мають право на перескладання, відповідно до порядку, вказаного в РНП.

6.2. Перезарахування практики, що пройдена в інших ЗВО здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

6.3. Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри археології та музеєзнавства та/або Вченої ради історичного факультету.

7. Матеріальне забезпечення практики.

7.1. Витрати на практику здобувачів історичного факультету входять в загальні витрати на підготовку фахівців. Розмір витрат визначається кошторисом, який складається керівником практики і подається до планово-фінансового відділу.

7.2. Усім студентам-практикантам на період практики, що проводиться за межами міста Києва не на робочих місцях, сплачуються добові за рахунок витрат на практику у розмірах, встановлених чинним законодавством. Здобувачам, зарахованим на період практики на штатні посади з виплатою заробітної плати, добові не сплачуються.

7.3. Проїзд здобувачів залізничним, водним і автомобільним транспортом до місця знаходження баз практик і у зворотному напрямі сплачується за рахунок витрат на практику. Проїзд до баз практик і у зворотному напрямі міським і приміським (до 50 км) транспортом сплачується здобувачами за власний рахунок.

7.4. Оплата відряджень на практики викладачам та науково-допоміжному персоналу історичного факультету здійснюється згідно чинного законодавства України.

ДОДАТКИ

Археологічний щоденник ведеться студентом від руки в зошиті. Щоденник має містити титульну сторінку, щоденні записи. Записи кожного дня починаються з нової сторінки, включають детальний опис робіт студента, можуть додаватися фотографії, креслення, малюнки. Заключною частиною Щоденника є Звіт студента, в якому у довільній формі описується пам'ятка, в археологічних дослідженнях якої здобувач брав участь, методи, які використовувались під час розкопок чи розвідок, головні результати археологічних робіт.

Археологічний щоденник

Титульний аркуш

*Археологічний щоденник
студента 1 курсу історичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ОП «Музеєзнавство, пам'яткознавство»*
_____ (ПП)

в _____ археологічній експедиції
в м. / с. _____
__ - __ липня 20__ року

під керівництвом _____
(ПП керівника археологічної експедиції)

Щоденні записи

З нового аркуша

1.07.20__

Опис проведених робіт, фотографії, малюнки, креслення

З нового аркуша

2.07.20__

...

З нового аркуша

вихідний день

З нового аркуша

**Звіт про проходження археологічної практики
студентом 1 курсу історичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ОП «Музеєзнавство, пам'яткознавство»
_____ (ПП)**

*У період з _____ липня 20__ року брав/брала участь в роботі
_____ археологічної експедиції під керівництвом
_____ на пам'ятці _____.*

*Вказана пам'ятка ... (навести історію дослідження пам'ятки,
датування, іншу характеристику)....*

*Основна методика, що використовувалася під час археологічних робіт
... (описати роботи, в яких студент/студентка брали участь, основну
методику)...*

*В результаті роботи польового сезону _____ року
_____ археологічної експедиції вдалось встановити,
що ... (описати основні результати археологічних робіт)....*

*Під час проходження археологічної практики (навести основні
знання та вміння, які отримав студент за час практики)....*

Підпис студента-практиканта _____

Підпису керівника археологічної експедиції _____

Додаток 2.

Після проходження музейно-архівної практики студенти повинні написати Звіт в якому описують основні виконані завдання та результати проходження практики. Складові Звіту: загальні відомості про архівну та музейну установу, в яких студент проходив практику, характеристика діяльності баз практики, перелік виконаних під час практики колективних та індивідуальних завдань (їх характер та обсяги), аналіз власної діяльності.

**Звіт про проходження музейно-архівної практики
студентом 2 курсу історичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ОП «Музеєзнавство, пам'яткознавство»
_____ (ПП)**

Керівник практики від історичного факультету

Музейно-архівна практика проходила

в _____ архіві (в період з __ по __ _____ 20__ року)
та _____ музеї (в період з __ по __ _____
20__ року).

Мета та основні завдання практики

Мета практики – ознайомлення з основними видами рухомих пам'яток (музейними та архівними джерелами) та специфікою роботи _____ архіву та _____ музею.

Завдання:

1. Ознайомитися з історією створення та існування _____ архіву.
2. Ознайомитися з історією створення та існування _____ музею.
3. Ознайомитися з організацією та порядком роботи _____ архіву.
4. Ознайомитися з організацією та порядком роботи _____ музею.
5. Проаналізувати основні напрямки та особливості фондової роботи _____ архіву.
6. Проаналізувати основні напрямки та особливості фондової роботи _____ музею.
7. Вивчити основні особливості рухомих музейних та архівних пам'яток, специфіку їх збереження, дослідження, використання тощо.
8. Ознайомитись з основними формами роботи _____ архіву з вивчення та популяризації архівних пам'яток.

9. Ознайомитись з основними формами роботи _____ музею з вивчення та популяризації музейних пам'яток.

10. Ознайомитись зі змістом професійних обов'язків працівника архіву та музею.

11. За вказівками керівників від Баз практики взяти участь у роботі архіву та музею.

...

Бази практики

Базами практики були _____ архів та _____ музей.

... (характеристика діяльності баз практики)

Під час практики було прослухано наступні лекції:

...

Було виконано наступні індивідуальні (групові) завдання:

....

Завдання та програму практики виконано в повному обсязі.

... (навести основні результати практики)

Під час проходження практик не було зафіксовано порушень у роботі та дотриманні техніки безпеки (а також карантинних обмежень), з боку керівника практики надавалась вся необхідна допомога.

Дата

Підпис студента-практиканта

Дата

Підпис керівника від архіву

Дата

Підпис керівника від музею

Додаток 3.

Після проходження краєзнавчо-пам'яткознавчої практики студенти здають 1) інформаційну довідку або текст оглядової екскурсії та 2) **Звіт** в якому описують основні виконані завдання та результати проходження практики. Складові Звіту: загальні відомості про установу – Базу практики, характеристика діяльності установи, перелік виконаних під час практики колективних та індивідуальних завдань (їх характер та обсяги), аналіз власної діяльності.

**Звіт про проходження краєзнавчо-пам'яткознавчої практики
студентом 3 курсу історичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ОП «Музеєзнавство, пам'яткознавство»
_____ (ПП)**

Керівник практики від історичного факультету

Краєзнавчо-пам'яткознавча практика проходила в _____ в період з ___ по _____ 20__ року.

Мета та основні завдання практики

Мета практики – ознайомлення з основними видами студентів з основними видами нерухомих пам'яток _____ (вказати регіон чи пам'ятки, якими опікується База) та специфікою їх використання та збереження.

Завдання:

- 1. Ознайомитися з історією створення _____ (Бази практики).*
- 2. Ознайомитися з організацією та порядком роботи _____.*
- 3. Проаналізувати основні напрямки та особливості роботи _____.*
- 4. Вивчити основні нерухомі пам'ятки _____ (вказати регіон або пам'ятки, якими опікується база).*
- 5. Ознайомитись зі змістом професійних обов'язків пам'яткоохоронця.*
- 6. За вказівками керівників від Баз практики взяти участь у роботі Бази практики.*

...

Бази практики

- 1. Характеристика Бази практики.*

Під час практики було прослухано наступні лекції:

...

було виконано наступні індивідуальні (групові) завдання:

....

Завдання та програму практики виконано в повному обсязі.

... (навести основні результати практики)

Під час проходження практик не було зафіксовано порушень у роботі та дотриманні техніки безпеки (а також карантинних обмежень), з боку керівника практики надавалась вся необхідна допомога.

Дата

Підпис студента-практиканта

Дата

Підпис керівника від Бази практики

Додаток 4.

Після проходження музейної практики студенти повинні написати **Звіт** в якому описують основні виконані завдання та результати проходження практики. Складові Звіту: загальні відомості про музейну установу, в якій студент проходив практику, характеристика діяльності бази практики, перелік виконаних під час практики колективних та індивідуальних завдань (їх характер та обсяги), аналіз власної діяльності.

**Звіт про проходження музейної практики
студентом ___ курсу історичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ОП «Музеєзнавство, пам'яткознавство»
ОР «Бакалавр/Магістр»**

_____ (ПП)

Керівник практики від історичного факультету

Музейна практика проходила в _____ музеї в період з
___ по _____ 20___ року.

Мета та основні завдання практики

Мета практики – отримання навичок музейної роботи, які необхідні в подальшій професійній діяльності та специфікою роботи _____ музею.

Завдання:

1. Ознайомитися з історією створення та існування _____ музею.
2. Проаналізувати основні напрямки та особливості роботи _____ музею.
3. Ознайомитися з організацією та порядком роботи _____ музею.
4. Ознайомитись зі змістом професійних обов'язків працівника музею.
5. За вказівками керівників від Баз практики взяти участь у роботі музею.

...

Бази практики

1. Характеристика діяльності бази практики

Під час практики було прослухано наступні лекції:

...

було виконано наступні індивідуальні (групові) завдання:

....

*Завдання та програму практики виконано в повному обсязі.
... (навести основні результати практики)*

Під час проходження практик не було зафіксовано порушень у роботі та дотриманні техніки безпеки (а також карантинних обмежень), з боку керівника практики надавалась вся необхідна допомога.

Дата

Підпис студента-практиканта

Дата

Підпис керівника від музею